

Basisteams in de Nationale Politie. Organisatie, taakuitvoering en gebiedsgebonden werk (2016). Jan Terpstra, Ivo van Duijneveldt, Teun Eikenaar, Tetty Havinga, Bas van Stokkom (Radboud Universiteit, Nijmegen). Politiewetenschap 88

Hoofdvraag

Hoe hebben de basisteams binnen de Nationale Politie vorm gekregen en hoe functioneren zij?

Deelvragen

1. Hoe zijn de basisteams georganiseerd en hoe is de operationele taakuitvoering vormgegeven (inclusief de sturing daarvan)?
2. Hoe wordt binnen de basisteams de gedachte van het gebiedsgebonden politiewerk feitelijk ingevuld?
3. Welke verschillen en overeenkomsten zijn er in de wijze waarop de basisteams zijn georganiseerd en de wijze waarop het feitelijke werk wordt ingevuld?
4. Welke ervaringen zijn tot nu toe opgedaan met de organisatie en het functioneren van de basisteams binnen de Nationale Politie?
5. Welke factoren en omstandigheden spelen hierbij een rol?

Methoden van onderzoek

- literatuurstudie en documentenanalyse
- meervoudige gevalsstudie:
observaties en interviews (n=122) in 6 teams in 3 eenheden (3 stedelijke en 3 plattelands-teams)

Samenvatting

Vanaf januari 2013 kent Nederland de Nationale Politie. Een van de centrale doelstellingen van deze nieuwe organisatie is om bij een aanzienlijke centralisatie van het beheer, de politie lokaal goed in te bedden. Bovendien zou het politiewerk moeten worden afgestemd op lokale verhoudingen en problemen. Om dat te realiseren is in de nieuwe politieorganisatie een belangrijke plaats toegekend aan de basisteams. Deze zouden volgens de plannen over voldoende middelen moeten beschikken om op lokaal niveau de meest voorkomende politietaken zelfstandig uit te kunnen voeren. Bovendien moeten deze teams daarbij over de noodzakelijke slagkracht kunnen beschikken.

Dit onderzoek naar de inrichting en het functioneren van deze basisteams vond plaats bijna drie jaar nadat de Nationale Politie van start was gegaan. In totaal zijn zes basisteams onderzocht. Het gaat daarbij om zowel grootstedelijke teams als teams in plattelandsgebieden. In het onderzoek zijn medewerkers van de onderzochte basisteams geïnterviewd en is de dagelijkse gang van zaken geobserveerd. Daarbij is aandacht besteed aan de belangrijkste taken van de basisteams: noodhulp, wijkwerk, de afhandeling van veel voorkomende criminaliteit en intake & service. Bovendien is nagegaan hoe de sturing van het politiewerk in de praktijk verloopt en op welke wijze binnen de basisteams het gebiedsgebonden politiewerk gestalte krijgt.

In de praktijk blijken aanzienlijke verschillen te bestaan in de inrichting en het functioneren van de lokale politieteams. Vooral de verschillen tussen de stedelijke teams en plattelandsteams vallen op. Het streven om binnen de vaak grote basisteams kleinere subteams te onderscheiden, die functioneel zijn voor het dagelijkse werk en een herkenbare binding bieden aan politiemensen, blijkt in de praktijk lastig te realiseren.

De onderzoekers constateren dat de relatie tussen de teams en burgers verder is geformaliseerd en vaak onpersoonlijker is geworden. Vooral in de plattelandsteams wordt de

afstand als een belangrijk aandachtspunt ervaren. Dit uit zich daar niet alleen in langere aanrijtijden, maar ook in de grotere afstand tot burgers, vooral in de wat meer afgelegen dorpen.

Het onderzoek laat zien dat het bij de verdere ontwikkeling van de basisteams belangrijk is voldoende ruimte te houden voor lokale invulling. Bovendien blijken leiding en sturing van de omvangrijke basisteams vaak lastig en zwaar. Voor mensen op de werkvloer is dat in veel gevallen complex en ondoorzichtig. De behoefte van medewerkers aan herkenbare sociale verbanden en een voor alle onderwerpen aanspreekbare leiding blijkt groot. Hoewel het gebiedsgebonden politiewerk belangrijk wordt gevonden, blijkt het werk van de basisteams toch vaak overwegend reactief te zijn. Rond de positie van wijkagenten als regisseur is nog veel onduidelijkheid.

Tot slot komen de onderzoekers met enkele aanbevelingen. Een belangrijke is: vooral geen *one size fits all*. Houd rekening met de lokale context.